

(Pescanik.net, 04.12.2008)

„Изгледа да друштва подлежу повременим нападима моралне панике. Неки догађај, стање, појединац или група бивају дефинисани као претња општеприхваћеним вредностима и интересима; путем масовних медија они бивају представљани кроз стилизације и стереотипе; уредници, бискупи, политичари и други „исправно“ мислећи људи пењу се на моралне барикаде.“

Stanley Cohen, Злодуси народа и морална паника

„Твој шовинизам потиче из твоје телесне згрчености, из твоје душевне опстипације, Мали човече. Не кажем ти то да бих ти се наругао, него зато што сам ти пријатељ, иако ти убијаш своје пријатеље кад ти кажу истину. Погледај мало те своје патриоте: они не корачају, они марширају. Они не мрзе нешријатеља, они имају заклете душмане које мењају сваких десет година, од исконског непријатеља праве пријатеља и исконског пријатеља, а од пријатеља од искона праве поново заклетог душманина. Они не певају песме, они марширајући урлају химне.“

Вилхелм Рајх, Чуј, Мали човече!

„На барикаде,

сви појуримо!

И за слободу,

Сви се осакатимо и умримо!“

Данил Хармс, Витез

1.

Постмодерна књижевна теорија каже да су све приче већ испричане и да је једино преостало место за креативност још само у – фусноти. Не знам колико је овај постмодернистички диктум утицао на Слободана Антонића док је писао свој „Пораз геј лобија“ [\[1\]](#), али његов текст представља савршену илустрацију поменуте тезе. Наиме, оно што нам Антонић у тексту нуди јесте стара и већ пуно пута прежвакана прича о завери изопачене, богате и моћне мањине Иксова, упереној против сиромашног, али вредног, поштеног и моралног „малог човека“. Па сад на место непознате можете да ставите Јевреје, масоне, хомосексуалце, илуминате, или већ како вам драго, али то ништа не мења на ствари – прича је у свим случајевим иста. Антонићев оригинални допринос, међутим, огледа се управо у фуснотама, те ћемо зато највише пажње посветити управо њима.

Пре свега, треба приметити да је Антонић врло издашан у употреби фуснота – у тексту од око 4 куцане стране, он их има, ништа мање него двадесет и девет. Ово на први поглед указује на ауторово интелектуално поштење и педантност – тврдње се не узимају здраво за готово већ се поткрепљују поузданим изворима и провереним подацима. Ипак, не треба журити са доношењем коначног суда, док се ова немала колекција фуснота детаљније не преиспита. На које и какве изворе указују ове фусноте, те на који се начин ови извори третирају, овде је питање од суштинске важности.

На овом испиту, међутим, професор Антонић не пролази тако добро. Фусноте у којима упућује на изворе могу се грубо поделити у три групе: 1) указивање на опскурне, ирелевантне или идеолошки обојене изворе, 2) указивање на нејасне, недоречене или непостојеће изворе и 3) указивање на релевантне изворе, али на начин који озбиљно изврће, да не кажемо фалсификује њихове тврдње и налазе.

Ова трећа група је свакако најзанимљивија и најпроблематичнија, па ћемо стога почети од ње. Кључне тврдње у Антонићевом чланку поткрепљене су управо овом врстом референци, па тако Антонић тврди како „истраживања показују разлику у материјалном положају између хомосексуалаца и хетеросексуалаца“, а у фусноти која одговара овој тврдњи (11) стоји: „Према једном старијем истраживању (Overlooked Opinions survey, 1990), 34% геј и лезбијских особа имало је приход већи од \$50.000, док је тај постотак у укупном становништву износио 25% (A. Gluckman and B. Reed, 'The Gay Marketing Moment', in A Gluckman and B Reed, Homo Economics; Routledge, 1997).“

У следећој реченици, Антонић каже: „Према неким налазима, просечан годишњи доходак хомосексуалних домаћинстава у САД био је 55.400 долара, а уобичајених, хетеросексуалних домаћинстава 36.500 долара.“, поткрепљујући ову тврдњу у фусноти (12): „M Badgett, 'Beyond Biased Samples', in A Gluckman and B Reed, op cit, p. 65.“

На први поглед – све је у реду, тврдња су прецизне, а извори изгледају озбиљно, респектабилно и неутрално. Проблем је, међутим, у следећем: оба текста на која Антонић реферерира у фуснотама, уистину помињу резултате које Антонић износи, али само да би их довела у питање и коначно – одбацила као нетачне. Па тако већ на почетку текста 'Beyond Biased Samples' („С ону страну пристрасних узорака“) читамо да је ауторкина основна намера да покаже како су произведени погрешни подаци о геј богатству, управо они које Антонић цитира, који се затим злоупотребљавају у сврхе десничарске анти-геј пропаганде. Сами ови подаци се помињу искључиво као цитати из других текстова и извештаја. Разлог зашто су они погрешни, како тврди Беџетова, лежи у чињеници да су добијени на основу „престрасних“ (biased) узорака. Истраживања на којима се ови резултати заснивају (а ради се управо о истраживањима на које се позива Антонић у овој и каснијим фуснотама /19/ - Overlooked Opinions survey и Simmons Market Research Bureau survey) рађена су на узорку гејева и лезбејки који су били претплаћени на геј магацине или редовно посећивали велика геј дешавања. Јасно је међутим, да овај узорак, иако можда користан за комерцијалне потребе компанија које су наручиле истраживања, никако није репрезентативан за целу геј популацију. Читаоци магацина и посетиоци дешавања су по правилу имућнији од просека, па није ни чудо што резултати базирани на оваквом узорку показују управо то. По Беџетовој, истраживања заснована на репрезентативнијим узорцима, долазе до потпуно другачијих и много очекиванијих резултата – хомосексуална домаћинства имају мање приходе од хетеросексуалних, што се лако да објаснити – дискриминацијом. Закључак до кога долази Беџетове је недвосмислен:

„Ове студије које су најпоузданији докази које имамо на располагању, директно противрече популарном искривљеном гледишту о економском благостању гејева и лезбејки. Ово искривљено гледиште првенствено је резултат неодговарајуће примене

резултата из маркетиншких анкета на ширу групу америчких гејева и лезбејки.

(...)

Како показују најбоље академске студије које су нам доступне, права економска разлика потиче од штетних ефеката дискриминације у запошљавању која се практикује према лезбејкама, гејевима и бисексуалним особама. Ове студије потврђују оно што друге групе суочене са дискриминацијом такође знају: дискриминација не наноси само психолошке повреде – она погађа и новчанике.“ [2]

Аргументи које Беџетова износи (а Гликманова и Ридова усвајају и понављају) [3] чине се убедљивим, али то наравно не значи да су и сами имуни на критику, нити да се морају беспоговорно прихватити. Оно што је проблем у начину на који Антонић реферира на њену студију, јесте што се он на ову позива не би ли подупро тезе коју Беџетова побија. Ако ово и није строго гледано фалсификат, онда је свакако кршење свих бољих обичаја академског и новинарског поштења.

(Упоредимо ово са следећом хипотетичком ситуацијом: Пера пише текст у коме жели да оспори постојање Холокауста. У овом тексту, он тврди да су бројни историчари утврдили да гасне коморе нису ни постојале и уз ову тврдњу ставља фусноту, у којој пак као извор за своју тврдњу ставља књигу Деборе Липштат „Порицање Холокауста: растући напад на истину и памћење“ [4]. Дебора Липштат је угледна јеврејска историчарка и њена књига је несумњиво респектабилан извор за историју Холокауста. Проблем је само у томе да тврдње које Пера брани, Липштатова износи само како би их аргументовано побила и извргла руглу. Пера међутим, из њеног текста не пренесе ни побијање, ни закључке, већ само спорне тврдње. Како се онда зове оно што ради Пера?)

А да није у питању тек случајна грешка или пропуст, говори и чињеница да Антонић поступак понавља када тврди да су хомосексуалци образованији и да раде на хијерариски вишим радним местима, што поткрпљује у фусноти (20), испрва се поново позивајући на Гликмана и Рида (што смо већ коментарисали), а делимично на налазе да лезбејке у зарађују чак три хиљаде фунти више од хетеросексуалних жена, наводно пренесне из текста Питера Моргана „Class divisions in the gay community“, објављеног у часопису „International socialism“.

И опет, тачно је да ова тврдња постоји у тексту, али само да би била побијена. Већ у следећој реченици, Морган каже: „Заправо, скорашњи докази сугерирају да је поузданост ових анкета под знаком питања. Пре свега подаци на којима су засноване су врло селективни: на ове упитнике одговарају пре свега припадници средње класе, они бољи образовани и имућни, тако да резултати нису изненађујући када имате тако високо селективну групу.“ [5], да би се затим позвао на Беџетову и њен већ коментарисани чланак као на ауторитативни извор података на ову тему. Антонић, међутим, резултате до којих Беџетова долази у свом истраживању, опет ни једном речју не помиње.

2.

Друга врста Антонићевих фуснота јесу оне које нас упућују на нејасне и недоречене, углавном новинске, изворе. Рецимо, када Антонић, опет у фусноти (11), и опет као потврду тврдње о геј богатству, каже да „према новијој процени Универзитета у Мичигену, просечни годишњи приход хомосексуалаца премашује 100 хиљада долара“, као извор за ову тврдњу наводи ни мање, ни више него „Политику“ од 25. децембра 2005, страну 4. „Политика“ је, дакако, фин и професионалан дневни лист, али тешко да је меродаван у питањима научним, нити може служити као озбиљна референца за податке као што је овај. Иначе, само државних универзитета у Мичигену има равно 15 [6], а приватне да и не помињемо. Који је то универзитет у Мичигену направио ову „процену“? И ако је та „процена“ иоле респектабилна, није могуће да ју је дотични универзитет шапнуо само „Политици“, већ ју је ваљда објавио и у некој стручној публикацији? Али ако је тако, зашто нас онда професор Антонић не упути на ову публикацију, уместо на „Политику“? А ако нас већ упућује на „Политику“, да ли би могао бар да нам открије име новинара и текста у коме се ова тврдња износи? Или макар да цитира реченицу или пасус из текста на које се позива? Ништа од свега тога. Извор је: „Политика“, 25. децембар, 2005, страна 4. И узалуд ћете је тражити на нету; „Политикина“ архива не сеже до тако далеко у прошлост. Остаје вам само да се прошетате до најближе библиотеке; или пак да верујете професору Антонићу на реч да то тамо стварно пише, а он пак неименованом новинару „Политике“ да је пренео тачне податке, а овај пак (ако уопште постоји) свом шаптачу са неименованог мичигенског универзитета, а овај последњи пак, сопственој „процени“.

И ово није једина фуснота у којој фигурира тај знаменити и за науку тако значајан број нашег најпознатијег дневног листа. У фусноти (11), Антонић га поново наводи као извор за тврдњу да „само на туристичка путовања геј и лезбо особе из САД потроше 54,1 милијарди долара годишње“. (Узгред, језички ми осећај говори да баш никако нису могли потрошити „54,1 милијарди“, већ само „54,1 милијарду“; али опет, ако је тако писало у „Политици“ и то од 25. децембра 2005, па још и на страни 4, ко сам ја да мудрујем о правопису.) Овог пута међутим, нема ни помена о томе ко је начинио ову „процену“. Да

ли је неименованом новинару „Политике“ можда овај податак шапнуо неименовани извор близак одељењу за туризмологију неименованог универзитета у Мичигену? Остаје нам само да нагађамо.

Али „Политика“ није једина дневна новина на коју Антонић реферира у својим фуснотама. Шокантну тврдњу да се хомосексуални лоби у Калифорнији „толико био осетио јаким, да је чак захтевао да се из буквара и уџбеника избаце појмови 'мама' и 'тата', које је оценио као 'хомофобичне стереотипе' који су 'дискриминаторни за геј и лезбо заједницу“, Антонић поткрепљује фуснотом која нас даље упућује на „'24 часа', 19. 10. 2007, стр. 13“. Узалуд сам, међутим, тражио по нету лист под тим именом. Успео сам да нађем једино *24 CATA* - лист који се у Београду дели бесплатно - биће да је Антонић на то мислио. И заиста, у броју за 19. октобар 2007, може се наћи сензационалан наслов који каже да је нико други до гувернер Калифорније, Арнолд Шварценегер, у школама у овој савезној држави забранио употребу речи „мама“ и „тата“. У самом тексту вести, међутим, не помиње се никаква забрана речи, него се само каже да је Шварценегер потписао предлог закона под бројем СББ777, „којим се предвиђа да се у јавним школама у Калифорнији тренсексуалност, бисексуалност и хомосексуалност представљају позитивно“

[7], те разне кукумавке локалних фундаменталиста како то значи да ће им деца у школи бити ментално злостављана, те да ће школе да постану центри за бисексуалну индоктринацију и тако даље, све у том стилу. Нигде, међутим, ни помена о хомосексуалном лобију „који се толико осетио јаким да је чак захтевао да се из буквара и уџбеника избаце појмови 'мама' и 'тата', које је оценио као 'хомофобичне стереотипе' који су 'дискриминаторни за геј и лезбо заједницу““. Можда је у питању слободна интерпретација вести? Па ипак, неке делове ове тврдње, Антонић ставља под наводнике, као да их однекле цитира, а затим нас упућује на *24 CATA*

(часа?), дакле - цитира их одатле. Али тамо ових речи нема. Па одакле их онда цитира? И одакле уопште тај „хомосексуални лоби“, па чак и ако није дослован цитат? И одакле тврдње да су речи „мама“ и „тата“ хомофобични стереотипи, и да ће бити избачене из буквара? Из текста нису. Одакле су?

А мени ђаво није дао мира, па сам се бацио на потрагу за правом вешћу која стоји иза текста у *24 CATA*. Само на још једном једином месту сам успео да нађем икаквог помена о укидању речи „мама“ и „тата“ – на сајту *WorldNetDaily* [8] (у америчком народу познатом још и као

World

Nut

Daily

), са којег је иначе скраћена верзија у

24 CATA

скоро дословце преписана. Тамо се већ помиње нешто слично ономе што Антонић „цитира“, али то нису изјаве било каквог геј лобија, па чак ни било какве геј

организације, већ Карен Ингланд, представнице конзервативног

Capitol

Resource

Institute

-а, која, наравно, напада Шварценегерову одлуку. Ингландова каже да нови закон није

списак забрањених речи, па ни речи „мама“ и „тата“, али да она мисли да ће „имати 'маму' и 'тату'“, бити схваћено као промовисање дискриминаторних предрасуда, те да „они (промотери алтернативних сексуалности) сматрају да је то дискриминаторно“. Дакле, Ингландова даје своје виђење тога шта друга страна, како је она доживљава, види ово питање, и нуди своју интерпретацију новоусвојеног закона. Она може по овим питањима бити у праву или не

[\[9\]](#)

, али нас ни једног тренутка не наводи да мислимо да износи ишта више од свог личног мишљења. Поновити њену тврдњу, међутим, али не као нечије лично мишљење, него као, што би Енглези рекли, *statement of fact*, да „хомосексуални лоби“ уистину тражи избацивање ових наводно дискриминаторних речи из буквара, значи просто - пресно лагати, јер нико ништа слично није тражио (Ингландова спекулише да ће то у будућности, а на основу овог закона, неко тражити, али чак ни она не тврди да је то ико заправо учинио). Ништа дакле од застрашујућег „кињења хетеросексуалних породица“, које је, по Антонићу, дозлогрдило „малом човеку“.

3.

Најзабавније су, међутим, Антонићеве фусоте из прве групе, оне опскурне и „партизанске“. Боже мој, чега све ту нема! Рецимо, подупирући познату и међ' америчким евангелистима и српском кафанском интелигенцијом још врло популарну тезу о томе како је хомосексуалност од болести постала „нормална“ (наводници Антонићеве; немој да је неко и на тренутак помислио да он сматра хомосексуалност нормалном!), не захваљујући резултатима емпиријских истраживања и превазилажењу предрасуда, него, дакако, захваљујући притиску геј лобија, Антонић се у фусноти позива на књигу извесног Дејвида Ноубла, „*The Homosexual Revolution*“, која је, види богати, на нету доступна у целини. Каква је књига у питању, да се донекле наслутити већ на основу издавача: *American Christian College Press, Tulsa, Oklahoma*. Права слика о писцу, међутим, добија се тек када сазнате да је господин Ноубл аутор таквих класика као што су „*Rhythm, riots, and revolution: An analysis of the Communist use of music, the Communist master music plan*“, „*Communism, hypnotism and the Beatles: An analysis of the Communist use of music, the Communist master music plan*“, „*The Beatles: A Study in Drugs, Sex, & Revolution*“, „*Christian Rock: A Strategem of Mephistopheles*“ и „*The Marxist Minstrels: A Handbook on Communist Subversion of Music*“ [\[10\]](#), у којима тврди да је рок музика део комунистичке завере да се овлада умовима америчке омладине. „Битлси, на пример,“, пише Ноубл у једној од својих књига, „само треба масовно да хипнотишу хиљаде

америчких омладинаца, кондиционирају њихове емоције кроз ритам своје 'музике'и онда пусте неког да одржи говор у корист побуне и нереди... Ако се овај научни програм не раскринка, дегенерисани Американци ће уистину подићи комунистичку заставу изнад сопствене нације.“

[11] Ноубл је, иначе, такође познат по томе што сматра да је теорија еволуције део секуларно-хуманистичког погледа свет, те је стога хришћани морају одбацити, али да то опет није никаква штета за модерна науку, јер је ова заснована на хришћанском погледу на свет

[12]

. Нема сумње – завидан научни ауторитет.

Али ту није крај, своје тврдње да се „геј лоби често оптужује да је врло утицајан у Конгресу у представничким телима држава САД“, Антонић у фусноти (21) поткрепљује позивајући се на тврдње Пет Бјукенена и Мајкла Севица, оба цитиране са истог сајта – „Media Matters“. Међутим, не само да се на поменутом сајту обе тврдње аргументовано побијају („Media Matters“ је по речима сопствених оснивача „посвећен опсежном прегледу, анализи и исправљању дезинформација које конзервативци шире по америчким медијима“) [13], што Антонић у сада већ препознатљивом маниру, пропушта да помене, него су и Бјукенен и Севиц већ надалеко познати као расисти, теоретичари завере и уопште, мрзитељски кловнови какви се неретко налазе на даљим ободима америчке деснице. Севицу се приписују изјаве попут: „Сада су нам неопходни расистички стереотипи како бисмо подстакли наше војнике да убијају непријатеље.“

[14]

и „Знате шта је аутизам? Рећи ћу вам шта је. У 99 посто случајева, то је дериште коме није речено да престане да се кревели. То вам је аутизам.“ (изјава је дата као потпора тези да сиромашне породице користе аутизам своје деце како би „паразитирале“ на владином новцу)

[15]

, а Бјукенену већ чувена тврдња да Јевреји имају „групне фантазије мучеништва“, те да „дизел мотори не емитују довољно карбон монооксида да убију било кога“

[16]

Овај конспиролошки низ, Антонић употпуњује причом о „хоминтерни“ (наводној спрези хомосексуалних интереса у свету уметности) коју у фусноти (24) поткрепљује текстом из уваженог и озбиљног „Тајм“ магазина, али, авај!, из 1969. Паника око „хоминтерне“, термина који је, шалећи се, смислио Винстан Хју Одн [17], познати енеглески геј песник, у то време је увелико тресла америчку јавност, у великој мери имитирајући сличну панику око комунистичке завере у Холивуду једва једну деценију раније (с тим што је ова друга, сасвим у складу са Хегеловом тезом, била трагична, а ова прва тек фарсична). Ова „теорија хомосексуалне завере“ недавно је детаљно описана и испитана у књизи Мајкла Шерија, „GAY ARTISTS IN MODERN AMERICAN CULTURE: An Imagined Conspiracy“, и тешко да би се у њој (теорији, не књизи) могло рећи ишта паметније и тачније од онога

Мали човек или о фуснотама и барикадама

Пише: Растислав Динић
понедељак, 08 децембар 2008 13:13

што у „Њујорк тајмсовом“ приказу каже Томас Мелон: „Анти-геј позе које описује ова књига одавно су се преселиле са интелектуалне левице на тупавије опсега деснице. Чак је и Никсон, у својим последњим годинама, према сведочењу своје асистенткиње Монике Краули, био уморан од потребе републиканаца да киње хомосексуалце. Можемо се чак запитати, не би ли да је још жив, дао најгорим елементима у својој партији исти савет који су либерални позоришни критичари некада давали геј ауторима: одрастите.“ [\[18\]](#)
Свакако, добар савет и за овдашње конспирологе.

(Упоредити: Мика пише текст о јеврејском лобију и каже, прво, да се геј лоби често оптужује за велики утицај на америчку владу, а затим да је још четрдесетих у Америци била позната јеврејска манипулација Холивудом, па се у фусноти за прву тврдњу позове на изјаву Дејвида Дјука [\[19\]](#), а у фусноти за другу на чувени говор уваженог Чарлса Линдберга из 1941, у коме овај каже да „Њихова (јеврејска, дакако; прим Р.Д.) највећа опасност за ову земљу лежи у њиховом власништву и доминацији у нашим филмовима, штампи, радију и влади.“ [\[20\]](#) Како се онда зове ово што ради Мика?)

4.

У једној ствари се свакако слажемо са Антонићем, легализација геј бракова је озбиљно питање у којем цела заједница има свој „улог“ и које не треба решавати напречац, и сасвим сигурно, не без јавне дебате. Разлог зашто ове јавне дебате у Србији до сад није било је, међутим, више него једноставан. Не ради се уопште о томе да, како то Антонић жели да сугерира, неко покушава да на мала врата уведе геј-бракове, заобилазећи притом демократске процедуре, већ просто о томе да у Србији ниједан релевантан политички фактор не подржава геј-бракове, нити о томе уопште озбиљно и размишља [\[21\]](#)
. Колико ми је познато, ниједна геј организација у Србији није поднела никакву званичну иницијативу, па чак није покренула ни кампању за признање геј-бракова. Уистину, опасан геј лоби.

Ово не би требало много да нас чуди, у Србији, геј и лезбејској популацији још нису *ефективно* гарантована ни нека елементарна грађанска права. Свима је познато како се завршио последњи покушај геј популације да искористи своје право на слободу окупљања, као и то да се званични вођа организације која је најзаслужнија за кршење овог права, јавно по медијима хвали тиме што је чинио и још обећава да ће он тако опет, буде ли прилике

[22]

, и - ником ништа. „Нико у Србији не сме бити жртва насиља, па ни због свог сексуалног опредељења“, великодушно каже Антонић. Али, као што добро знају сваки српски геј и лезбејка, баш као и њихови пријатељи, рођаци и колеге, у Србији се због сексуалног опредељења итекако често постаје жртва насиља, како вербалног, тако и физичког

[23]

. Српским гејевима је, бојим се, брак у овом тренутку последња брига - они се још увек боре за елементарна права и слободе.

„Вешти напади“ на устав, које Антонић приписује српском геј лобију, тешко да су били ишта више од изјава неколицине геј активиста (Антонић је, као и увек, мистериозан у навођењу извора, па нас у фусноти упућује на НИН од 7. новембра 2006, али не наводи ни текст, ни име аутора, а још мање цитат на који се позива; такође, упућује нас и на сопствени текст у „Политици“ од 29. октобра, 2007, али линк који прилаже је празан, док текста у броју који Антонић наводи, просто - нема; биће ипак да је у питању текст „Претње правним терором“ из броја за 28. октобар), који опет тешко да се могу назвати „вештим“ - вешта може бити манипулација, критика може бити само - на месту. Поред тога, нема никаквог разлога да се те изјаве схвате као било шта друго до као позив на јавну дебату над којом Антонић поводом геј-бракова ламентира, а која нам је приликом доношења устава тако болно недостајала. [24] Наши геј суграђани, баш и као било ко други, имали су право да јавно изнесу примедбе на предлог устава, и то што су их изнели не чини их никаквим „лобијем“, напротив. Лобији делују из сенке, док је јавна критика део елементарне грађанске културе и основа сваке здраве демократије.

Па ипак, ма како измештена била критика геј бракова као реалне опасности у земљи у којој ни саме геј организације не покрећу ово питање и у којој се још увек пребијају геј параде и губе послови због сексуалног опредељења, главни проблем Антонићевог текста лежи у нечему другом. Како год гласно инсистирао на неопходности дебате о геј браковима, Антонић овим својим текстом не само да не доприноси развоју једне такве дебате, већ управо супротно, чини све да било какву разумну дебату на ову тему трајно онемогући.

По речима Џона Ролса: „Политичка дискусија има за циљ да постигне разуман договор, те би стога требало да се, што је то више могуће, спроводи тако да служи том циљу. Не би требало олако да оптужујемо једни друге за себичне личне и групне интересе, предрасуде или пристрасност, нити за тако озбиљне мане као што су идеолошко слепило и самообмана. Тежња да се упућују такве оптужбе без несумњивих основа, очигледно је неразумно и често представља објаву интелектуалног рата.“ [25]

Прозивање једне мањинске друштвене групе као претње за „наше вредности“, прећуткивање правих и репродуковање лажних и преувеличаних статистика, препривавање трачева и гласина као проверених истина, те позивање на већ излизани *s lippery*

slope

аргумент

[\[26\]](#)

(у Антонићевој верзији: „Они [„обични, мали људи“, прим Р.Д.] су схватили да нема краја у "редефинисању" темељних друштвених институција и вредности, попут брака и породице. Не треба, наиме, заборавити да се поједини идеолози хомосексуализма залажу да, након легализације "геј-бракова" [што аутоматски значи и право на усвајање деце] следећи корак буде легализација брака као заједнице више од две истополне особе.", у верзији једне његове обожаватељке, која је исправно схватила миг и сад варира на задату тему: „Све ми се чини да није далеко дан када ће нам објашњавати да педофилија није питање патологије већ питање људских права. А зашто онда ускратити право онима склоним содомији, некрофилији?“), све на једном месту, чини у социологији добро познату појаву – ширење моралне панике.

Пошто се група која је у питању види као хомогена и високо организована, а појединачни иступи, изјаве или иницијативе њених припадника, виде као делови дугорочне стратегије да се уништи све што нам је свето [\[27\]](#), онда је јасно да са њима нема договора, већ евентуално само примирја. Све остало је „борба непрестана“.

Оваквим „морално паничарским“ приступом (типичним, како примећује Коен, за новинаре таблоидске штампе, извесну врсту свештеника и евангелиста, те за популистичке политичаре, али обично не и за докторе социологије), Антонић онемогућава да се о геј браку прича разумно и сталожено, па макар се око њега и не слагали. Слика „друге стране“ као организоване непријатељске групе онемогућава да се јасно сагледа да оно што уистину стоји иза захтева за легализацију геј бракова јесу такође валидни морални принципи и вредности, од којих већину и сами делимо – једнакост, уважавање једне врсте присности међу партнерима као достојне друштвеног признања, брига за добра која брак пружа и омогућавање хомосексуалцима, а не само хетеросексуалцима, да у овим добрима уживају итд.

У том смислу, опет је добро подестити се Ролсовог савета: „Када смо разумни, спремни смо да уђемо у расправу са одређеном добром вером. Очекујемо дубоке разлике у мишљењима и прихватамо ову разноликост као нормално стање јавне културе демократског друштва. Мрзети ту чињеницу значи мрзети људску природу, јер то значи мрзети мноштво не-неразумних израза људске природе који се развијају под слободним институцијама.“ [\[28\]](#)

Мали човек или о фуснотама и барикадама

Пише: Растислав Динић
понедељак, 08 децембар 2008 13:13

За крај, остаје нам само да се надамо да ће једном када питање геј бракова уистину буде дошло на дневни ред и у Србији, присталице обе стране бити спремне да своје несугласице реше у јавној и разумној дискусији и уз узајамно уважавање, те да ће се мудро оглушити на Антонићев и њему сличне ратне покличе и позиве на барикаде. [29] Онај пак, ко се на такве позиве буде одазвао, уситину ће се показати као – „мали човек“.

Фусноте

[1] <http://www.nspm.rs/kulturna-politika/poraz-gej-lobija.html>

[2] M Badgett, 'Beyond Biased Samples', in *Homo Economicus*, A. Gluckman and B Reed (Routledge, 1997),

p.70

[3] „Kako u svom eseju 'S onu stranu pristrasnih uzoraka', tvrdi M.V. Li Bedžet, ove tvrdnje o visokim приходима гејева су честе али нетачне, јер су анкетари побркали податке који се односе на читаоце геј публикација са демографским подацима који се односе на целу заједницу. Bedžetini резултати откривају да гејеви зарађују значајно мање од својих хетеро пандана, док су леzбејке отприлике изједначене са хетеросексуалним женама по приходној моћи“, A. Gluckman and B. Reed, 'The Gay Marketing Moment', in A Gluckman and B Reed, *Homo Economics* (Routledge, 1997), p.4

[4] Deborah E. Lipstadt, *Denying the Holocaust: The Growing Assault on Truth and Memory*, Penguin Group (USA) Incorporated, 1994.

[5] <http://pubs.socialistreviewindex.org.uk/isj78/morgan.htm>

[6] Za detaljnu listu sa linkovima vidi: <http://pubs.socialistreviewindex.org.uk/isj78/morgan.htm>

[7] <http://www.24sata.co.yu/vesti.php?id=15060> Međutim, ni ova tvrdnja nije tačna, dotični predlog zakona samo propisuje da se u nastavi neće koristiti materijali koji različito tretiraju osobe zbog njihove etničke, rodne, nacionalne ili religiozne pripadnosti, invaliditeta, ili seksualne orijentacije. Gde se seksualna orijentacije definiše kao: heteroseksualna, homoseksualna ili biseksualna. Nigde nema ni pomena o bilo kakvom „pozitivnom predstavljanju“, niti pak o transseksualnosti. (vidi: SBB777, sekcije 16 i 26, http://info.sen.ca.gov/pub/07-08/bill/sen/sb_0751-0800/sb_777_bill_20070223_introduced.html)

[8] http://www.worldnetdaily.com/news/article.asp?ARTICLE_ID=58130

[9] A bar po pitanju tumačenja zakona, svakako nije u pravu. Predlog zakona SBB777 ne može se ni na koji način protumačiti kao zabrana reči „mama“ i „tata“, niti kao išta slično. Konačno, on je na snazi skoro cele dve godine i niko ga do sada nije na taj način protumačio. U pitanju je krajnje benignan antidiskriminacioni zakon, što se lako da proveriti na sledećoj adresi: http://info.sen.ca.gov/pub/07-08/bill/sen/sb_0751-0800/sb_777_bill_20070223_introduced.html

[10] http://books.google.com/books?as_auth=David+A+Noebel&source=an&sa=X&oi=book_group&resnum=4&ct=title&cad=author-navigational

[11] <http://wfmw.org/LCD/18/antirock.html>

[12] http://www.infidels.org/library/modern/jeff_lowder/noebel.html

[13] http://mediamatters.org/about_us/

[14] <http://www.fair.org/index.php?page=1632>

[15] http://mediamatters.org/items/200807170005?f=h_top

[16] <http://www.fair.org/index.php?page=2553>

[17] “There was no such thing as “the Homintern.” It existed only as a camp joke or an imagined plot.”, Gregory Woods, “The ‘Conspiracy’ of the ‘Homintern’”; *The Gay & Lesbian Review Worldwide*, May-June, 2003

http://findarticles.com/p/articles/mi_hb3491/is_/ai_n28996905

[18] Thomas Mallon, “The Homintern”, *New York Times*, 11 novembar, 2007.

<http://www.nytimes.com/2007/11/11/books/review/Mallon-t.html>

[19] <http://www.newsnet14.com/2008/03/david-duke-on-jewish-conspiracy/>

[20] Leonard Dinnerstein, *Antisemitism in America* (Oxford University Press US, 1994), pp.129

http://books.google.com/books?id=mJLHrb-o5E0C&pg=PA289&lpg=PA289&dq=antisemitism+american+press&source=bl&ots=fm7P2drV1X&sig=QCR-4JIHntUSq3nVUFQNHSj04j4&hl=en&sa=X&oi=book_result&resnum=1&ct=result#PPA129,M1

[21] Izuzetak je, donekle, LDP. Videti istraživanje (pravo, a ne „mičigensko“) koje na ovu temu radio CeSID, posebno deo o stavovima političkih stranaka prema pitanju seksualnih manjina:

http://www.gsa.org.rs/cms-run/press/pdf/istrazivanje_ljudska_lbgt_2008_za_gsa_cesid.pdf

[22]

<http://www.naslovi.net/2008-04-15/rtv/evropske-gej-organizacije-u-strahu-za-goste-evrosonga/641430>

[23] Oko dve trećine gej ispitanika lično je doživelo nasilje, a njih 90 posto zna za takve slučajeve, što potvrđuje još jedno „ne-mičigensko“ istraživanje:

<http://www.labris.org.yu/aktivnosti/izvestaji/diskriminacija-nad-lezbejkama-i-gejevima-u-srbiji.html>

[24] Ali ovaj nedostatak debate tada Antoniću nije smetao, kao što to primećuje Dušan Maljković u svom odgovoru na pomenuti Antonićev tekst:

<http://www.gay-serbia.com/press/2007/07-11-25-odgovor-antonicu/index.jsp?aid=2943>

[25] John Rawls, “The Domain of the Political and the overlapping consensus”, *Collected Papers* (Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1999), pp. 478

[26] Zahvaljujem A.J. što mi je skrenula pažnju na ovaj detalj.

[27] Ilustrativna je priča koju Antonić prenosi iz dnevnik *Sacramento Bee*, o porodici Paterson („običnim, malim ljudima“) koja, iako sasvim prosečnih prihoda i sa pet sinova koje

treba hraniti, prilaže čak 50.000 dolara kampanji za promenu ustava (t.j. – protiv gej braka).

Antonić afirmativno citira tragikomični

non sequitur

kojim Pam Paterson objašnjava ovaj njihov postupak: "To nije bila laka odluka, ali smo je morali doneti zbog dobra naše dece i njihove dece", pritom, naravno, ne prenoseći komentar novinara „Tajma“ na istu izjavu: „Mogli bismo da se zapitamo kakve veze bračna jednakost ima sa decom, ali Patersonova se izgleda obraćala nejasnim strahovima Kalifornijanaca na temu gejeva i dece.“ (

<http://www.time.com/time/nation/article/0,8599,1856872-2,00.html>

). I zaista, kakve veze imaju deca Patersonovih sa legalizacijom gej brakova? Jedina veza koju ja uspevam da prepoznam jeste da je možda neki od njihovih sinova gej i da će u budućnosti i sam želeti da uđe u brak sa osobom istog pola, ali to onda svakako nije razlog da brižni roditelji potpomažu kampanju protiv gej brakova, već upravo suprotno. Rajh kaže: „Nije za tebe šteta, Mali čoveče! Kad pomislim na tvoju nerođenu decu, kad se setim kako ih mučiš da bi od njih napravio normalne ljude po svom uzoru, opet poželim da ti se približim kako bih te sprečio da počiniš zločin. Ali ti si se dobro zaštitio svojim savetnikom u ministarstvu male dece. I to znam“.

[28] John Rawls, "The Domain of the Political and the overlapping consensus", *Collected Papers*

(Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1999), pp. 479

[29] Nije zgoreg podsetiti se da ovakvi pozivi nisu Antoniću ni ranije bili strani, pa tako u tekstu „Kulturni rat u Srbiji“, on piše: „I mi, gospodo, borićemo se sa vama svuda gde je to potrebno. Borićemo se po novinama, borićemo se po sajtovima, borićemo se po tribinama, borićemo se po knjigama, borićemo se po pozorištima, borićemo se po galerijama... Nikada se nećemo predati! Pokazaćemo da su naše vrednosti bolje od vaših! I sigurni smo da će, na kraju, i ova zemlja i ova kultura – pobediti!“ (

http://starisajt.nspm.rs/kulturnapolitika/2007_ant_kulturni_rat.htm

). Videti takođe i detaljnu analizu ovog Antonićevoг teksta, „Pešadinac u sopstvenom kulturnom ratu“, Aleksandra Stevića (

<http://pescanik.net/content/view/2292/192/>

)

[htt](#)